

MESTO DUNAJSKÁ STREDA – DUNASZERDAHELY VÁROSA

HLAVNÝ KONTROLÓR – FŐELLENŐR

Hlavná 50/16, 929 01 Dunajská Streda

Č.z.: 49701/9966/2023/115-FZ

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta na rok 2024 a k návrhu viacročného rozpočtu mesta na roky 2025-2026

V súlade s § 18f odsek 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2024 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2025-2026. Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzal z posúdenia návrhu rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2024 – materiálu na rokovanie 9. zasadnutia mestského zastupiteľstva Dunajská Streda v IX. volebnom období.

Na základe štatistických údajov zverejnených z Eurostatu z 14. apríla 2023 hrubý dlh verejnej správy dosiahol v roku 2022 úroveň 57,8 % HDP, čím verejný dlh prekročil hranicu najvyššieho sankčného pásma ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti (ÚZoRZ), ktorá v roku 2022 predstavovala 55 % HDP.

Samosprávy sú povinné plniť sankcie vyplývajúce z prekročenia tretieho a štvrtého sankčného pásma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktoré ukladajú samospráve povinnosť:

Tretie sankčné pásmo (čl. 5 ods. 6 písmena d) resp. čl. 12 ods. 5 písmena d) zákona o rozpočtovej zodpovednosti) - zostavenie rozpočtu na nasledujúci rok s nerastúcimi výdavkami: obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť rozpočet na nasledujúci rozpočtový rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka okrem výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami a výdavkov na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

Štvrté sankčné pásmo (čl. 5 ods. 7 písmena b), resp. čl. 12 ods. 6 písmena b) zákona o rozpočtovej zodpovednosti) - zostavenie vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu pre nasledujúci rok: obec a vyšší územný celok sú povinní schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný rozpočet alebo prebytkový rozpočet.

Podľa čl. 5 ods. 10 zákona o rozpočtovej zodpovednosti povinnosť uplatňovať ustanovenia odsekov 6 až 8 sa nevzťahuje na obdobie 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády a vyslovená dôvera vláde.

Keďže programové vyhlásenie vlády bola schválená dňa 13.11.2023 a dôvera vláde bola vyslovená dňa 21.11.2023 k schvaľovaniu rozpočtu mesta Dunajská Streda dôjde v situácii, keď je platná 24 mesačná výnimka z plnenia troch najvyšších sankčných pásiem a je možné schváliť rozpočet na rok 2024 bez obmedzení vyplývajúcich zo sankcií zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Návrhu programového rozpočtu bol spracovaný v súlade so základnými právnymi normami, upravujúce rozpočtový proces územnej samosprávy, a to zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatných súvisiacich právnych noriem,
- zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- všeobecne záväzné nariadenia mesta, ktorými sú upravované povinnosti poplatkového a daňového charakteru.

Návrh rozpočtu bol zostavený na základe rozpočtovej klasifikácie podľa opatrenia Ministerstva financií SR z 8.decembra 2004 č. MF/010175/2004/-42, ktorým sa ustanovuje druhová organizačná a ekonomická klasifikácia v znení neskorších predpisov, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy. Podľa nej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu vrátane ich vecného vymedzenia a finančné operácie s finančnými aktívami a pasívami. Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou MF SR č. MF/005766/2021-411 na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024.

Zo strany predkladateľa je návrh viacročného rozpočtu spracovaný podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na :

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2024,
 - b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2025,
 - c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b)– rok 2026.
- Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenom b) a písmenom c) nie sú záväzné.

Návrh rozpočtu na roky 2025 – 2026 je zostavený v rovnakom členení v akom sa zostavuje rozpočet mesta na rozpočtový rok 2024. Rozpočet mesta na rok 2024 je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch. Návrh rozpočtu na roky 2024 – 2026 je v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne členený na :

- a) bežné príjmy a bežné výdavky
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie.

V návrhu rozpočtu na roky 2024 – 2026 sú vyjadrené vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu mesta.

Návrh programového rozpočtu na rok 2024 sa uvažuje s mierne prebytkovou bilanciou príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií.

- celkové príjmy	31.499.634,- €
- celkové výdavky	31.499.229,- €
- prebytok	405,- €

Návrh rozpočtu príjmov na rok 2023 predpokladá ich naplnenie vo výške 31.499.634,- €, čo v porovnaní s plánovanými príjmami na rok 2023 predstavuje pokles o 15,88 %. Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem 26.961.783,- €, čo je na 84,13 %-nej úrovni schválených výdavkov v roku 2023.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, čo je v súlade s ustanovením § 10 ods. 7) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v zmysle ktorého „Obec alebo vyšší územný celok sú povinný zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový“:

- bežné príjmy	31.414.634,- €
- bežné výdavky	29.691.160,- € (prebytok: 1.723.474,- €)

Bežné príjmy vo výške 31.414.634 eur sú plánované na úrovni bežných príjmov roka 2023. Daňové príjmy, ktoré tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu mesta sú plánované o 528.300 eur vyššie ako v predchádzajúcom roku. Dôvodom je skutočnosť, že mestské zastupiteľstvo dňa 27. júna 2023 sa rozhodlo o zvýšení niektorých sadzieb miestnych daní a poplatkov, a to o miestnom poplatku za komunálne odpady, o dani z nehnuteľnosti a dani za ubytovanie. Výnos dane z príjmov fyzických osôb je navrhnutý vo výške predchádzajúceho roka.

Rozpočet nedaňových príjmov kopíruje minuloročný rozpočet. S nárastom sa uvažuje pri príjmoch z nájomného za parkovacie miesta (nárast o 86.000,- €).

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované mestu z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo štátneho rozpočtu. Na základe skúseností z predchádzajúcich rokov možno očakávať úpravy rozpočtu v priebehu roka 2024.

Bežné výdavky vo výške 29.691.160,- € sú navrhnuté o 704.734,- € nižšie oproti upraveným bežným výdavkom roka 2023. Dôvodom sú nižšie plánované výdavky v programe 4 – komunikácia a manažment o 396.882,- € ako v roku 2024. Podiel výdavkov ostatných programov rozpočtu je približne rovnaký ako v rozpočte predchádzajúceho roka. Navrhnuté čerpanie bežných príjmov možno hodnotiť ako primerané a hospodárne k celkovému očakávanému vývoju na strane príjmov.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový:

Kapitálové príjmy sú plánované vo výške 85.000,- €. V priebehu roka sa očakávajú príjmy z predaja majetku mesta a najmä granty z fondov Európskej únie.

Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 948.029,- €. Zdrojom financovania schodku kapitálového rozpočtu vo výške 863.029,- € je časť prebytku bežného rozpočtu.

Finančné operácie

Predložený návrh rozpočtu na rok 2024 zatiaľ nepočíta s príjmovými finančnými operáciami. Výdavkové finančné operácie sú plánované na úrovni predchádzajúceho roka. Schodok rozpočtu finančných operácií je financovaný tiež prostriedkami z prebytku bežného rozpočtu.

Programový rozpočet

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v § 4 ods.5 ukladá samosprávam tzv. programové rozpočtovanie. Súčasťou návrhu rozpočtu mesta na rok 2024 je aj programový rozpočet s predkladanými zámermi, cieľmi a merateľnými ukazovateľmi zadefinovanými pri všetkých 9-ich programoch rozpočtu. Programový rozpočet je svojou štruktúrou dostatočne prehľadný a transparentný. Programy uvedené v bodoch 1 až 9 vyjadrujú v dostatočnej miere potreby mesta pričom ich podprogramy a prvky sú v súlade so zámermi a cieľmi miestnej samosprávy na plánovaný rok 2024. Predkladané zábery, ciele, merateľné ukazovatele a cieľové hodnoty vzhľadom na plánovaný objem výdavkov pokladám za vhodné.

Záver

Preskúmaním predloženého návrhu rozpočtu na roky 2024-2026 konštatujem, že je spracovaný transparentne, zohľadňuje súčasnú ekonomickú situáciu mesta a je zostavený v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, všeobecne záväznými nariadeniami a internými predpismi mesta. Návrh rozpočtu mesta na rok 2024 je zostavený ako mierne prebytkový a pri jeho tvorbe sa vychádzalo z analýzy výsledkov rozpočtového hospodárenia mesta k 30.09.2023, zohľadňuje priority rozvoja mesta a zabezpečuje plnenie funkcií mesta vyplývajúce zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu bol verejne zverejnený zákonným spôsobom (na centrálnej úradnej elektronickej tabuli a na webovej stránke mesta) dňa 15.11.2023 v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti predložený návrh rozpočtu Mesta Dunajská Streda na rok 2024 odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Dunajskej Strede schváliť.

V Dunajskej Strede, dňa 29.11.2023

Ing. Fekete Zoltán
hlavný kontrolór